

ORSAM BÖLGESEL GELİŞMELER DEĞERLENDİRMESİ

NO.61, MART 2017

KUZEY IRAK'TA ARTAN PKK ETKİSİ: SİNCAR'DA YENİDEN TIRMANAN GERGİNLİĞİN ÖTESİNDE

Othman Ali

*Prof. Dr. Othman Ali, Erbil
Selahaddin Üniversitesi Modern Kürt
Tarihi Bölümü'nde görev yapmaktadır.
Lisans ve yüksek lisansını
Guelph Üniversitesi ve Toronto
Üniversitesi'nde tamamlamıştır.
İngilizce, Arapça, Türkçe ve Kürtçe'yi
ana dil seviyesinde okuyabilmekte,
yazabilmekte ve konuşabilmektedir.
Ayrıca Fransızca'yı, Farsça'yı
ve Osmanlı Türkçesi'ni
okuyabilmektedir. Othman Ali,
Sakarya Üniversitesi Ortadoğu
Enstitüsü'nde misafir araştırmacı
olarak bulunmaktadır.*

Barzani'ye bağlı Rojava Peşmergelerinin Mart ayı başında Sincar'a ilerlemesi ve sonrasında PKK ve KDP arasında çıkan gerilimden dolayı, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde oldukça kırılmalı bir ortamın bulunduğu anlaşılmıştır. Aynı zamanda, böyle bir gerilimin bölgede kolayca çatışmaya dönüşme ve bölgesel ve uluslararası aktörleri de bu çatışmaya sürüklemeye potansiyeli olduğu görülmüştür. ABD de, Irak ve Suriye'de DAEŞ'e yönelik operasyonlar sırasında böyle bir anlaşmazlığın çıkmasını eleştirmiş ve bu anlaşmazlığın DAEŞ karşıtı koalisyonun çabalarına zarar vereceğini öne sürmüştür. Bu karmaşık durumdan dolayı, Sincar'da PKK varlığına karşı çıkan aktörler olsa da, PKK'nın İKBY'deki artan etkisi, gelecekte yeni bir çatışma ortamının baş göstermesi halinde, bu duruma karşı çıkan birçok aktörle birlikte daha da zorlu bir mücadelenin yürütüleceğine işaret etmektedir.

3 Mart 2017 tarihinde, Mesut Barzani liderliğindeki Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) tarafından örgütlenen Suriyeli Kürt grup Rojava Peşmergeleri, Musul Sincar'da Suriye sınırına yakın olan Hanasır köyüne gönderilmiştir. Yekeni Parastini Sinjar (Sincar Direniş Birlikleri - YBŞ) olarak bilinen PKK yanlısı birlikler tarafından bu hamleye karşı gelinmiş ve Barzani yanlılarının köye girmesine izin verilmemiştir. İki taraf arasında çıkan ve saatlerce süren çatışmalarda her iki tarafta da can kaybı yaşanmıştır. Bu olayla birlikte, Barzani yanlıları ile PKK militanları arasında tam bir çatışmanın eşiğine gelinmiştir. İki taraf arasında ciddi bir kopma noktasına gelinmiş olsaydı, birçok bölgesel hükümeti de içine sürükleyecek çok kanlı bir karşılaşma meydana gelebilirdi. PKK liderleri, PKK'nin Suriye uzantısı Demokratik Birlik Partisi (PYD) ve Barzani, ABD öncülüğündeki DAESŞ karşıtı koalisyon liderlerinden düşmanca ilişkilere son verilmesi yönünde sert uyarılar almıştır.

Analistler, bu kısa süreli çatışmanın IKBY'deki durumun kırılganlığını ortaya koyduğunu düşünmektedir ve bazıları, PKK ve Barzani yanlıları arasında ileride meydana gelecek bir karşılaşma durumunda ortaya çıkabilecek endişe verici senaryolara dikkat çekmiştir. İki Kürt grup arasında ayrılığa neden olan konuların çok karmaşık olduğunu, acilen ele alınması gerektiğini ve halihazırda kazananı olmayan bir çatışma halini aldığını öne sürmek yerinde olacaktır. Ufukta bir uzlaşma yolu görünmemektedir. Çatışma, PKK'nın Kuzey Irak'taki etkisinin endişe verici bir şekilde arttığını da göstermiştir. Bu çalışmada, çatışmanın altında yatan nedenler gelecekteki olası sonuçları ile birlikte analiz edilecektir.

Çatışma Nedenleri

Hem KDP hem de PKK, mücadelenin son raundunu kimin başlattığına ve neden başladığına ilişkin farklı hikayeler anlatmaktadır. Sincar ilçesinde ve çevre köylerde, hem peşmerge hem de YPS kontrol noktalarını elinde tutmaktadır. Aynı zamanda, küçük bir Irak polis yapılanması ve Haşdi Şaabi (Halk Yığınları) olarak bilinen Şii milis güçlerinin iki taburu da bulunmaktadır. Ayrıca, Sincar'da YBŞ'yi destekleyecek olan yüzlerce PKK Halk Savunma Güçleri (HPG) savaşçısı mevcuttur. Hanasır'a giden, Barzani yanlılarının ele geçirmek istediği yol önemlidir çünkü Sincar ve Rojava arasındaki bağlantıyı sağlamaktadır. PKK yanlısı yerel kaynaklar, Rojava peşmergelerinin içinde hem Irak peşmerge güçlerinin hem de Türk istihbarat personellerinin bulunduğunu iddia etmekte ve peşmergelerin Hanasır'a varmasını da, YBŞ'yi Rojava'dan uzaklaştırmak ve Barzani yanlısı Suriyeli Kürt kuvvetlerin gelecekte Rojava'yı ele geçirmek için yapacağı hamleler için bir temel oluşturmak amacıyla atılmış bir adım olarak görmektedir.¹ Ayrıca, Demokratik

Analistler, bu kısa süreli çatışmanın IKBY'deki durumun kırılganlığını ortaya koyduğunu düşünmektedir ve bazıları, PKK ve Barzani yanlıları arasında ileride meydana gelecek bir karşılaşma durumunda ortaya çıkabilecek endişe verici senaryolara dikkat çekmiştir.

Toplum Kongresi (KCD) mücadeleye ilişkin olarak, Türkiye'nin anayasa değişikliğine yönelik yaklaşan referandumda destek kazanmak amacıyla "Türk milliyetçi duyguların kabarmasını sağlamak için dışarıdan bir kriz yaratma hilesi" yakıştırmaları yaparak sert bir açıklamada bulunmuştur. Açıklamalarına şunu da eklemiştir: "KDP'yi, Türkiye'nin Yezidi vatanseverlerinin menfaatlerine saldırırken kullandığı bir araç olmaması yönünde uyarıyoruz."²

Türkiye'nin, aynı zamanda PKK bağlantılı bir silahlı grubun Sincar'dan çıkarılmasını amaçladığı düşünülebilir. Türk yetkililer, teröristlerin Rojava'da ele geçirdikleri silahları Türkiye'de terör saldırılarında amacıyla kullandıklarını dile getirmektedir. 7 Ocak 2017 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Kandil'deki PKK kampına gönderme yaparak şunları belirtmiştir: "Sincar'da yeni bir Kandil kurulmasına asla izin vermeyeceğiz. Barzani'nin bunları oradan temizleyebileceğine inanıyoruz ve bunun olması için ne yapılması gerekiyorsa yapacağız."³ Bu tür ifadeler, daha önce Türkiye Başbakan Yardımcısı tarafından da dile getirilmiştir.⁴

Irak merkezi hükümeti ve İran'ın da bu krizde rolü bulunmaktadır. Irak merkezi hükümeti bir noktada YBŞ'yi Haşdi Şaabi'nin içinde bir güç olarak kabul etmiş ve maaşlarını ödemiştir. Bunun nedeni, Sincar'da Barzani'ye yönelik bir karşıt güç oluşturma girişimidir. Bugün yaklaşık 3,500 Yezidi savaşçı vardır⁵ ve liderleri Sait Hasan Irak TV kanalı al-Afaq'a şunları söylemiştir: "Biz Iraklıyız ve Kürt bile değiliz. Barzani bizi IKBY'ye zorla ilhak etmeye çalışıyor."⁶

YBŞ içindeki PKK yanlısı Yezidiler, Sünni yanlısı olmakla suçladıkları KDP güçlerine güvenmemektedir. PKK kendisini, Kürtlerin tek gerçek dini olarak gördüğü Yezidiliğin müdafisi olarak değerlendirmektedir. Ayrıca, PKK

yanlısı Yezidiler, KDP'li güçlerin 2014'te kendilerini DAEŞ'e sattıklarını da savunmaktadır.⁷ PKK, bölgede kendine zemin hazırlamak için DAEŞ saldırısını fırsat bilmıştır. KDP birliklerinin yenilgisinin ardından PKK, 20,000 Yezidinin sığındığı Sincar dağlarında DAEŞ ilerlemesini durdurmayı başarmıştır. PKK yüzlerce genç Yezidi kadın ve erkeklerini almış ve onlara kapsamlı askeri ve ideolojik eğitim vermiştir.⁸

PKK'nın Rojava'da halihazırda uygulamada olan Öcalan'ın "demokratik federalizm" teorisini uygulamaya koymak için Sincar'daki varlığını kullandığı görülmektedir. Tutuklu PKK lideri Abdullah Öcalan, aşağıdan yapılacak bir demokratik girişimi ve değişikliği savunmaktadır. "demokratik konfederalizm" veya "liberter belediyeçilik", sıklıkla "eko-anarşist" olarak etiketlenen Amerikalı düşünür Bookchin'in teorilerine dayanmaktadır. Teorisi, devrimci bir projenin ideolojik ve felsefi temelini oluşturmaktadır. PYD liderleri, Suriye'deki savaşla kendilerine verilen fırsatı, Rojava'da Bookchin'in fikirlerini uygulamak için değerlendirmiştir. Bookchin'in teorisinde, kadınlar siyasette ve devlet mekanizmalarında etkin bir şekilde yer almalıdır. Bu durum, Öcalan'ın yazılarına da yansımıştır.⁹ Batılı feminizmi kadınları özgürleştirmenin tek yolu ve genelde ülkenin özgürlüğe kavuşması ve özelde Kürtlerin özgürleşmesi için bir ön koşul olarak görmektedir. Böyle bir yaklaşım doğrultusunda, Sincar'da PKK tarafından Sincar Kadın Savunma Birlikleri kurulmuştur.¹⁰

Barzani yanlısı güçler ve Yezidi dini liderler, doğası gereği yabancı ve bölücü olarak gördükleri bu ideolojiyi desteklememektedir. Yezidi Yüksek Ruhani Konseyinin son zamanlarda yaptığı bir açıklamada, YBŞ ve PKK'yı Sincar'ı IKBY'ye bırakmaya çağırmıştır. Yetkililer, Öcalan'ın

Türkiye'nin, aynı zamanda PKK bağlantılı bir silahlı grubun Sincar'dan çıkarılmasını amaçladığı düşünülebilir. Türk yetkililer, teröristlerin Rojava'da ele geçirdikleri silahları Türkiye'de terör saldırılarında amacıyla kullandıklarını dile getirmektedir.

bahsettiği demokratik federalizm kavramının IKBY'yi de böleceğini ve zayıflatacağını düşünmektedir. Onlara göre, bunun uygulanması toplumu parçalayacaktır. IKBY'de pek çok etnik ve dini azınlık vardır ve Öcalan'ın fikrinin uygulanması kolaylıkla iç bölünme ve çatışmaların yolunu açabilir.¹¹

Krizin Geçici Olarak Bastırılması

Mesut Barzani'nin birliklerine Sincar'da ilerleme emri vermesi, birçok yerel ve bölgesel aktörün desteği ve yaşanan belirli gelişmeler sonucu mümkün olmuştur. Yezidi ruhani lideri Mir Tahsin, Barzani'nin PKK güçlerinin Sincar'dan hemen geri çekilmesi yönündeki çağrısına koşulsuz destek sağlamıştır. Ayrıca, Yezidi Yüksek Ruhani Konseyi krizin barışçı yollardan çözülmesi için çağrıda bulunmuş ve yabancı PKK savaşçılarından bölgeyi terk etmelerini istemiştir.¹² Aynı zamanda, Sincar'daki yasal yönetim olan Musul Vilayet Konseyi, PKK ve YBŞ'den Barzani yanlısı Kürt hükümeti yetkililerinin bölgedeki çalışmalarını engellememesini talep etmiştir.¹³ Sonuç olarak, IKBY Peşmerge Bakanlığı bir açıklamada bulunarak YBŞ'yi Rojava Peşmergesinin Suriye sınırına yönelik hareketini engellemeye çağırmıştır.¹⁴

Barzani Sincar'daki PKK birlikleriyle yaşanan düşmanlıklara hemen son verilmesine yönelik olarak pek çok taraftan gelen yoğun baskının altında kalmıştır. Bu baskının en önemli göstergesi, ABD yetkililerinin Sincar'daki krize ilişkin gelişmeler konusunda sergilediği tutumdur. ABD yetkilileri, hemen araya girerek Barzani'den PKK'ya karşı mücadele yürütmemesini istemiştir. ABD, krizin tırmanmasının, Ortadoğu'daki asıl gündemleri olan Musul ve Suriye'de DAEŞ'le mücadeleye zarar vereceğini düşünmüştür.¹⁵ Trump yönetiminin, önceki yönetimden kalan PKK'yı DA-EŞ'e karşı kullanma politikasını sürdüreceği görülmektedir. Sincar'da çıkacak bir savaş, PKK-PYD'yi pek çok savaşçısını ve kaynaklarını Sincar'da yeniden konumlandırmaya zorlayabilir. Ancak, ABD için bu gücün Suriye'de DA-EŞ'e karşı kullanılması gerekmektedir. İran da Barzani'ye, Sincar'daki çatışmanın kendileri için kabul edilemez olacağına, çünkü bu çatışmanın Musul'da devam eden DA-EŞ'le mücadeleye zarar vereceğine yönelik sert mesajlar iletmiştir. İran devrim muhafızları, çatışmanın alevlenmesi durumunda Barzani güçlerinin Sincar'a ilerlemesini durdurmak için Haşdi Şaabi birlikleriyle plan yapmak amacıyla batı Musul'a gönderilmiştir. İran, batı Musul ve Sincar'ı, Suriye'deki müttefiklerine ulaşan önemli bir kara koridoru olarak görmektedir.¹⁶

KYB ve Goran hareketi, PKK'yı Sincar'dan çıkarmaya yönelik olarak güce başvurulmasına karşı olduklarını açıkça belirtmiştir. Kosrat Rasul Ali, Enver Sengavi ve Atta Seravay gibi önde gelen KYB askeri komutanları, Barzani'nin IKBY'den PKK'ya karşı savaş açılması yönünde talimat almadığını açıklığa kavuşturmuştur.¹⁷ KYB, Goran, IKBY'deki pek çok önemli haber kaynağı ve onlarca STK, Sincar'daki savaşa karşı mitingler düzenlemiştir. Mesut

ABD yetkilileri, hemen araya girerek Barzani'den PKK'ya karşı mücadele yürütmemesini istemiştir. ABD, krizin tırmanmasının, Ortadoğu'daki asıl gündemleri olan Musul ve Suriye'de DA-EŞ'le mücadeleye zarar vereceğini düşünmüştür.

Barzani, PKK'ya karşı savaş yoluna giderse bunu tek başına ve ABD ile İran'ın rızası dışında yapması gerekeceği ve Haşdi Şaabi birliklerinin PKK yanında savaşabileceği mesajını almıştır. Bu nedenle, peşmergesine ateşkesi kabul etmelerini söylemiştir. Ancak, hem Barzani hem de PKK, Sincar'da çatışmanın her an başlayabilecek potansiyele sahip bir sonraki raundu için savaşçı toplamakta ve silah ve mühimmat depolamaktadır.¹⁸

Muhtemel Kızışma

Bahsedilen nedenlerden dolayı, Barzani yanlıları ile PKK arasındaki mücadelede yakın zamanda yeni bir alevlenme görülebilir. Ancak, çatışmanın bir sonraki rundunun zamanlaması, Musul ve Rakka'da yürütülen DAEŞ'le mücadelenin gidişatına göre belirlenecektir. İranlıların PKK'yı IKBY'ye karşı hareket etmeye teşvik etmesi de çatışmayı sürdürecektir ihtimallerden biridir. Merkezi hükümet Barzani'yle yaşanabilecek herhangi bir çatışmada Sincar'daki krizi kullanma yoluna gidebilir.¹⁹

Aynı zamanda, Türkiye, Sincar'da PKK varlığının hemen sona ermesini istemektedir. IKBY ve Türkiye, PKK'nın

Sincar'dan çekilmesine yönelik pek çok ortak açıklamada bulunmuştur. Ancak, Barzani'nin Sincar'da sadece Türkiye'nin baskısı altında hareket ettiğini düşünmek yanlış olur. Türkiye Sincar'da ve IKBY'nin diğer bölgelerinde PKK varlığının hemen sona ermesini istese de, PKK'nın gitmesi için baskıda bulunan Barzani'dir. PKK'nın İran, Türkiye ve Suriye'de Kürt politikasında önemli bir tekele sahip olmasının karşılığında, PKK'nın Kürtlerin yaşadığı tüm topraklara hakim olma hırsları, AK Parti'nin Türkiye'de iktidara gelmesinden önceki dönemlere dayanmaktadır. Bugüne kadar, PKK'nın bölgenin farklı kesimlerinde farklı kısaltmalarla etki sağladığı açıkça görülmüştür. Wall Street Journal'da Matt Bradley ve Joe Parkinson, bir kadın PKK savaşçısı Zend Ruken'in şu sözlerini aktarmıştır: "Hepsi PKK ama farklı kolları. Bazen PKK'lıyım, bazen PJAK'lı bazense YPG'liyim. Gerçekten hiçbir şey fark etmiyor. Hepsi PKK'nın kolları."²⁰

Barzani'nin partisi KDP'nin, Irak Kürtleri arasında İran için tek güçlü rakip olduğu görülmektedir. IKBY'deki birçok önde gelen PKK yanlısı unsur, son zamanlarda PKK'nın KDP ile askeri anlamda karşı karşıya gelmekten başka seçeneği olmadığını belirtmiştir. Bu nedenle PKK Sincar'ı, IKBY'nin içine daha da sızmak için bir altın fırsat olarak görmektedir.

KDP, PKK'nın Sincar'da konumunu güçlendirmesini kabul etmeyecektir. Barzani oradaki PKK varlığını kendi gücüne yönelik bir güvenlik tehdidi olarak değerlendirmektedir. Barzani ve PKK arasında on yıllardır süren düşmanlığın yanı sıra, Barzani her yandan düşmanlarla sarıldığını hissetmektedir. PKK, IKBY'nin birçok bölgesinde sürekli ilerleme kaydetmektedir. PKK kuzeyde ve batıda önemli bir yol kat etmiştir. IKBY içinde en az 400 köyde, KDP yanlısı

Mesut Barzani,
PKK'ya karşı
savaş yoluna
giderse bunu tek
başına ve ABD
ile İran'ın rızası
dışında yapması
gerekeceği ve
Haşdi Şaabi
birliklerinin
PKK yanında
savaşabileceği
mesajını almıştır.

yetkililer PKK'nın izni olmaksızın bölgeye girememektedir. Bunun yanı sıra, İran ile sınır bölgelerinde PKK kendi üssünü kurabilmiştir. IKBY'de yaşanan ekonomik ve siyasi kriz ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nde liderlik karmaşası, PKK'nın bölgede varlığını hissettirmesini sağlamıştır.²¹ Goran bile son zamanlarda PKK'nın askeri ağırlığını KDP'ye saldırmak için kullanabileceğini ima etmiştir.²² Güneyde ve doğuda KDP azılı PKK güçlerinin tehdidini hissetmektedir. Celal Talabani'nin hastalığı, KYB'yi İran'ın KDP karşıtı planları için kolay bir av haline getirmiştir. DAES'e karşı sürdürülen mücadeleden yararlanan PKK, Germiyan ve Kerkük gibi IKBY'nin güney bölgelerinde örgütsel ve askeri üssünü de güçlendirmiştir. Son olarak, DAES sonrası Irak'ta, KDP'yi daha da dışlamak ve bu partiye baskı uygulamak için İran'ın Irak'taki Şii gruplar üzerindeki nüfuzunu kullanacağı tahmin edilmektedir. Siyaset gözlemcileri, Şii Haşdi Şaabi'nin yakın zamanda DAES'in yerine geçerek IKBY'de Barzani'nin gücüne yönelik daha ölümcül bir tehdit teşkil edeceğini tahmin etmektedir. Pek çok yerde Haşdi Şaabi ve PKK, KDP'ye yönelik çalışmalarını işbirliği içinde yürütmeye dahi başlamıştır.²³

Bu nedenlerden ötürü, Barzani Sincar ile ilgili hususlarda çok uzun süre bekleyememektedir. Musul operasyonu sona erdiğinde büyük ihtimalle Sincar konusunda harekete geçecektir. O zaman, peşmerge güçleri Sincar'a savaşçı aktarabilecektir. Kürt hükümeti yardım talebinde bulunursa, Türkiye büyük ihtimalle olumlu cevap verecektir. Türkiye, PKK ile karşı karşıya gelinmesi durumunda gereken tüm lojistik desteği sağlayacağını defalarca belirtmiştir.²⁴

Ancak, Sincar'a karşı herhangi bir askeri eylemde bulunmak kolay olmayacaktır, çünkü Barzani PKK-PYD'nin DAES'le mücadelede artık ABD'nin bir müttefiki haline

geldiğini göz önünde bulundurmak zorumdadır. Aynı zamanda, İnan'ın PKK ile arasında açıklanmamıő bir ittifak bulunmaktadır ve dolayısıyla İnan bu gruba yönelik hiçbir saldırıya müsamaha göstermeyecektir. İnan, Irak hükümeti üzerinden yürütülecek mücadeleye müdahale edecektir. Bu nedenle, Kürtler arasında çıkacak bir çatışma, bölgesel bir savaőı tetikleyebilir. Ateőkes hala devam etse de, Kürdistan (İslami Cemaat) Komal Partisi Lideri Ali Bapir haklı olarak, Sincar'daki durumun en ufak bir kıvılcımla alevlenebileceğini belirtmiştir.²⁵

Özetlemek gerekirse, Sincar'daki kriz kazananı olmayan bir çatışmaya dönuőmüőtür ve bu durum ciddi bölgesel sonuçları olabilecek şekilde kızıőabilir. Böyle bir ortamda, Türkiye'nin Barzani'ye desteği son derece önemlidir.

KAYNAKÇA

- 1 “Biyar Rubari , Asbab hujum Kuwat al- Barzani ala Wehdat Himayat Singal er Ahdafaha”, Xeber24, 4 Mart 2017
- 2 “KCD : Hejamat aleti teshnuha Anasir al-Demoqrati Kurdistani heye Zad wehdat al-Kurd”, Heber24, 3 Mart 2017.
- 3 “Turkey lan Tesmah Bi Tahawel sinjar the Jebal Qandel aukhra”, TRT Arapça, 7 Ocak 2017.
- 4 “Turkey to intervene in Sinjar if peshmerga fail: Deputy prime minister (Başbakan Yardımcısı: Peşmerge başarısız olursa Türkiye Sincar’a müdahale edecek)”, Daily Sabah, 26 Aralık 2016.
- 5 “How deep is Turkey’s Sinjar entanglement? (Türkiye’nin Sincar’daki durumu ne kadar karışık?)”, Al-Monitor, 7 Mart 2017.
- 6 “Farmandi gheshti YPS: qabul Nakayen bilikelin bi Kurdistan”, NRT TV, 6 Mart 2017.
- 7 “How deep is Turkey’s Sinjar entanglement? (Türkiye’nin Sincar’daki durumu ne kadar karışık?)”, Al-Monitor, 7 Mart 2017.
- 8 Ibid.
- 9 Can Cemgil and Clemens Hoffman, “The ‘Rojava Revolution’ in Syrian Kurdistan: A Model of Development for the Middle East?” (Suriye Kürdistanı’nda ‘Rojava Devrimi’ Ortadoğu için bir kalkınma modeli mi?), IDS Bulletin, Sayı.47 no.3 (2016).
- 10 A.g.e..
- 11 Ibrahim Yousif, “Hiwar welati ma ibrahim al-yousif hawla singal”, Ahewar, 22 Ocak 2015.
- 12 “Osman Beydemir guta biezhi Party Democrati Galan HDP”, Rudaw, 3 Mart 2017.
- 13 “Majlis Naynawa youtaleb hezb al-umal bil Insihab min sinjar yehadad bi muqazateh duwaliyan”, SotallIraq, 3 Mart 2017.
- 14 “YBŞê daxwaza vekîşandina pêşmergeyan kir”, Rudaw, 3 Mart 2017.
- 15 “Fermandi Pehmarga jarik Tir Kou Debetawa”, <http://www.kurdiu.org/index.php/ku/news/kurdistan/36286>
- 16 “Iraq: Turkey, Iran Wage A Proxy Battle In Sinjar” (Irak: Türkiye, İran Sincar’da Bir Vekalet Savaşının Peşinde), Stratfor, 8 Mart 2017.
- 17 “Le Esta Shar westawa”, Snur Media, 3 Mart 2017.
- 18 “Fermandeyeki Zerivani: Le amada basheni bou leidani PKK”, Kurdistan 24, 3 Mart 2017.
- 19 Hamad Salih Juma, “Hezb PKK we Ferihi fi Kurdistan Suira Umala Tehran we Dimashq”, PDK-S, 2 Mart 2016.
- 20 “America’s Marxist Allies Against ISIS” (Amerika’nın DAŞ’le Mücadeledeki Marksist Müttefikleri), Wall Street Journal, 24 Mart 2015.
- 21 Biyar Rubari, “Asbab hujum Kuwat al- Barzani ala Wehdat Himayat Singal er Ahdafaha”, Xeber 24, 4 Mart 2017.

- 22 Mustashar Barzani, “PKK PYD YNK we Goran umala Tehran we Dimashq”, Akhbaar, 5 Haziran 2016.
- 23 Hashd Al-Shaabi Against Expulsion of PKK from Iraq: Spokesperson ...(Haşdi Şaabi PKK'nın Irak'tan Çıkarılmasına Karşı: Sözcü ...), Bas News, 6 Mart 2017.
- 24 “Iraq: Turkey, Iran Wage A Proxy Battle In Sinjar” (Irak: Türkiye, İran Sincar'da Bir Vekalet Savaşının Peşinde), Stratfor, 8 Mart 2017.
- 25 Rojname Kurdish News Arama Motoru, 21 Kasım 2015.

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelere doğrudan yansıtabilmeyi hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye'de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

©Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr